

C-106/89. sz. ügy

Marleasing SA kontra Le Comercial Internacional de Alimentación SA

[a Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 1 de Oviedo (Spanyolország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme]
„68/151/EGK irányelv - 11. cikk - A nemzeti jognak megfelelő értelmezés”

Az ítélet összefoglalása

Intézmények aktusai -- Irányelvek -- Végrehajtás a tagállamok által -- Az irányelvek hatékonysága biztosításának szükségessége -- Nemzeti bíróságok kötelezettségei

(EGK-Szerződés, 5. cikk és 189. cikk, (3) bekezdés)

Személyek szabad mozgása -- Letelepedés szabadsága -- Társaságok -- 68/151 irányelv -- Semmisségre vonatkozó szabályok -- Semmisség eseteinek kimerítő módon történő felsorolása -- A nemzeti bíró kötelezettsége a semmisség egyéb esetei elfogadásának visszautasítására -- Egy társaság jogellenes céljából fakadó semmisség -- Egy társaság céljának fogalma

(68/151 tanácsi irányelv, 11. cikk)

1. A tagállamoknak egy irányelvből fakadó azon kötelezettsége, hogy az abban meghatározott eredményeket elérjék, valamint a Szerződés 5. cikke szerinti azon kötelezettsége, hogy megtegyenek minden megfelelő általános vagy különös intézkedést a kötelezettség teljesítésének biztosítása érdekében, a tagállamok valamennyi hatóságára, így a hatáskörükbe tartozó ügyek vonatkozásában a bíróságokra is vonatkozik. Következésképpen a nemzeti jog alkalmazásakor - akár az irányelvet megelőzően, akár azt követően elfogadott rendelkezésről van szó - az értelmezést végző nemzeti bíróságnak ezt, amennyire csak lehetséges, az irányelv szövegének és céljának fényében kell megtennie, az ez utóbbi által előírt eredmény elérése, valamint a Szerződés 189. cikke (3) bekezdésének való megfelelés érdekében.

2. Az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 58. cikkének (2) bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról szóló 68/151/EGK első tanácsi irányelv alkalmazási körébe tartozó kérdésre vonatkozó jogvitában eljáró nemzeti bírónak a nemzeti jogát ezen irányelv szövegének és céljának fényében kell értelmeznie annak megakadályozása érdekében, hogy az irányelv 11. cikkében felsoroltaktól eltérő okból kimondják valamely részvénytársaság semmisségét. E semmisségi okokat pedig az irányelv célkitűzéseire tekintettel szorosan kell értelmezni, oly módon, hogy a társaság jogellenes vagy közrendbe ütköző céljával összefüggő semmisségi ok alatt csak a társaságnak a létesítő okiratban vagy alapokmányban leírt célját kell érteni.

A Bíróság ítélete (hatodik tanács)

1990. november 13.

A C-106/89. sz. ügyben,
a Bírósághoz a Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 1 de Oviedo (Spanyolország) által az EGK-Szerződés 177. cikke értelmében benyújtott, az e bíróság előtt

a **Marleasing SA**

és

La Comercial Internacional de Alimentación SA

között folytatott eljárásban az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 58. cikkének (2) bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról szóló 68/151/EGK első tanácsi irányelv (HL L 65., 8. o.) 11. cikkének értelmezésére vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában

A Bíróság (hatodik tanács),

tagjai: G. F. Mancini tanácselnök, T. F. O’Higgins, M. Díez de Velasco, C. N. Kakouris és P. J. G. Kapteyn bírák,
főtanácsnok: W. van Gerven,

hivatalvezető: H. A. Rühl, vezető tisztviselő,

figyelembe véve a következők által benyújtott észrevételeket:

- a Marleasing SA képviselőjében José Ramón Buzón Ferrero, az oviedoi ügyvédi kamara tagja,
  - az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében Antonio Caeiro, jogtanácsos és Daniel Calleja, a Jogi Szolgálat tagja, meghatalmazotti minőségükben,
- tekintettel a tárgyalásra készített jelentésre, valamint az 1990. június 6-i tárgyalást követően, a főtanácsnok indítványának az 1990. július 12-i tárgyaláson történő meghallgatását követően, meghozta a következő

ÍTÉLETET

Indokolás

1. Az 1989. március 13-i végzéssel, amely 1989. április 3-án érkezett a Bírósághoz, a Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 1 de Oviedo az EGK-Szerződés 177. cikke alapján előzetes döntéshozatal céljából egy, az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 58. cikkének (2) bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról szóló, 1968. március 9-i 68/151/EGK tanácsi irányelv (HL L 65., 8. o.) 11. cikkének értelmezésére vonatkozó kérdést terjesztett a Bíróság elé.

2. Ez a kérdés a Marleasing SA, az alapeljárás felperese és több alperes, köztük La Comercial Internacional de Alimentación SA (a továbbiakban: La Comercial) között folyó eljárás keretében merült fel. Ez utóbbit három személy részvénytársaságként alapította, akik között található a saját társasági vagyonával hozzájáruló Barviesa társaság is.

3. Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés indoklásából kitűnik, hogy Marleasing arra hivatkozva kérte a La Comercial létrehozó társasági szerződés megsemmisítését, a spanyol polgári törvénykönyvnek a jogalap nélküli, illetve a jogellenes alappal rendelkező szerződéseket valamennyi jogi hatástól megfosztó 1261. és 1275. cikke alapján, hogy a La Comercial létrehozásának nincs jogalapja, színtelt ügylet, és az alperes megalapításában részt vevő Barviesa társaság hitelezői jogainak a kijátszása érdekében történt. A Comercial a kereset teljes egészében való elutasítását kérte arra a tényre hivatkozva, többek között, hogy az említett 68/151 irányelv, amelynek 11. cikke kimerítő módon felsorolja a részvénytársaságok semmiségének eseteit, nem említi ezen esetek között a jogalap hiányát.

4. A nemzeti bíróság megállapította, hogy a Spanyol Királyság és a Portugál Köztársaság Európai Közösségekhez történő csatlakozásának feltételeiről szóló okmány (HL 1985., L 302., 23. o.) 395. cikkének megfelelően a Spanyol Királyság a csatlakozásától kezdve köteles az irányelvet végrehajtani, amely átvétel az előzetes döntéshozatalra utaló végzés napján még nem történt meg. Mivel úgy ítélte meg, hogy a jogvita a közösségi jog értelmezésének problémáját vetette fel, a nemzeti bíróság a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Lehet-e közvetlenül alkalmazni a belső jogba még át nem ültetett 1968. március 9-i 68/151/EGK irányelv 11. cikkét egy részvénytársaságnak az említett cikkben felsoroltaktól eltérő okból való semmisé nyilvánításának megakadályozása érdekében?”.

5. Az alapeljárás tényállása, az eljárás lefolyása, valamint a Bírósághoz benyújtott észrevételek részletesebb bemutatását a tárgyalásra készített jelentés tartalmazza. Az ügy iratainak e részei a továbbiakban csak a Bíróság érveléséhez szükséges mértékben kerülnek megemlítésre.

6. Azon kérdés tekintetében, vajon egy magánszemély hivatkozhat-e egy irányelvre a nemzeti jogszabállyal szemben, emlékeztetni kell a Bíróság állandó joggyakorlatára, amelynek értelmében egy irányelv önmagától nem hozhat létre kötelezettségeket valamely magánszemélyre nézve és így egy irányelv rendelkezésére, mint olyanra, nem lehet ilyen személlyel szemben hivatkozni (a 152/84. sz. Marshall-ügyben 1986. február 26-án hozott ítélet, EBHT 1986., 723. o.).

7. Az ügy irataiból kitűnik, hogy nemzeti bíróság lényegében azt szeretné megtudni, vajon a nemzeti bírónak, aki a 68/151 irányelv alkalmazási körébe tartozó kérdésre vonatkozó jogvitában jár el, a nemzeti jogát ezen irányelv szövegének és céljának fényében kell-e értelmeznie annak megakadályozása érdekében, hogy az irányelv 11. cikkében felsoroltaktól eltérő okból kimondják valamely részvénytársaság semmiségét.

8. E kérdés megválaszolására érdekében emlékeztetni kell arra, hogy amint az a Bíróság a 14/83. sz. Von Colson és Kamann ügyben 1984. április 10-én hozott ítéletének (EBHT 1984., 1891. o.) 26. pontjában kimondta, a tagállamoknak egy irányelvből fakadó azon kötelezettsége, hogy az abban meghatározott eredményeket elérjék, valamint a Szerződés 5. cikke szerinti azon kötelezettsége, hogy megtegyenek minden megfelelő általános vagy különös intézkedést a kötelezettség teljesítésének biztosítása érdekében, a tagállamok valamennyi hatóságára, így a hatáskörükbe tartozó ügyek vonatkozásában a bíróságokra is vonatkozik. Következésképpen a nemzeti jog

alkalmazásakor - akár az irányelvet megelőzően, akár azt követően elfogadott rendelkezésről van szó - az értelmezést végző nemzeti bíróságnak ezt, amennyire csak lehetséges, az irányelv szövegének és céljának fényében kell megtennie, az ez utóbbi által előírt eredmény elérése, valamint a Szerződés 189. cikke (3) bekezdésének való megfelelés érdekében.

9. Ebből következik, hogy a nemzeti jog olyan értelmezésének követelménye, amely összhangban van a 68/151 irányelv 11. cikkével, megtiltja a részvénytársaságokra vonatkozó nemzeti jogszabályok olyan értelmezését, miszerint egy részvénytársaság semmisségét ezen irányelv 11. cikkében kimerítő módon felsoroltaktól eltérő okból is ki lehessen mondani.

10. Az irányelv 11. cikkének és különösen (2) bekezdése b) pontjának értelmezését illetően meg kell állapítani, ez a rendelkezés megtiltja, hogy a tagállamok jogszabályai lehetővé tegyék a bíró által történő semmissé nyilvánítást az irányelvben kimerítő módon felsorolt eseteken kívül, amelyek magukban foglalják a társaság céljának jogellenes vagy közrendbe ütköző voltát.

11. A Bizottság szerint „a társaság célja” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az csak a társaságnak a létesítő okiratban vagy alapokmányban leírt céljára vonatkozzon. Ebből az következik, hogy egy társaságot nem lehet semmissé nyilvánítani az általa ténylegesen végzett tevékenység miatt, mint például az alapítók hitelezőinek kijátszása.

12. Ennek az érvelésnek helyt kell adni. Amint az a 68/151 irányelv preambulumból kitűnik, annak célja az volt, hogy „a társaság és harmadik felek, valamint a tagok egymás közötti viszonyával kapcsolatos jogbiztonság érdekében” korlátozza az olyan eseteket, amikor semmisség, valamint a semmissé nyilvánítás visszaható hatálya merülhet fel (hatodik preambulumbekzdés). Ezen kívül biztosítani kell harmadik felek védelmét „olyan jogszabályok révén, amelyek a lehető legteljesebb mértékben korlátozzák annak jogi lehetőségét, hogy a társaság nevében érvénytelen kötelezettségeket lehessen vállalni”. Ebből következik, hogy az irányelv 11. cikkében felsorolt valamennyi semmisségi okot szorosan kell értelmezni. Ilyen körülmények között a „társaság célja” kifejezést úgy kell érteni, hogy az a társaságnak a létesítő okiratban vagy alapokmányban leírt céljára vonatkozik.

13. A feltett kérdésre tehát azt kell válaszolni, hogy a 68/151 irányelv alkalmazási körébe tartozó kérdésre vonatkozó jogvitában eljáró nemzeti bírónak a nemzeti jogát ezen irányelv szövegének és céljának fényében kell értelmeznie annak megakadályozása érdekében, hogy az irányelv 11. cikkében felsoroltaktól eltérő okból kimondják valamely részvénytársaság semmisségét.

A költségekről

14. A Bíróságnál észrevételt előterjesztő Európai Közösségek Bizottsága részéről felmerült költségeket nem kell megtéríteni. Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a nemzeti bíróság előtt függőben levő ügy egy szakaszát képezi, ez utóbbi bíróság dönt a költségek viseléséről.

A fenti indokok alapján,

A Bíróság

a Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 1 de Oviedo 1989. március 13-i végzésével hozzá intézett kérdésére válaszolva a következőképpen határozott:

Az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 58. cikkének (2) bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról szóló, 1968. március 9-i 68/151/EGK első tanácsi irányelv alkalmazási körébe tartozó kérdésre vonatkozó jogvitában eljáró nemzeti bírónak a nemzeti jogát ezen irányelv szövegének és céljának fényében kell értelmeznie annak megakadályozása érdekében, hogy az irányelv 11. cikkében felsoroltaktól eltérő okból kimondják valamely részvénytársaság semmisségét.

Mancini O'Higgins

Diez de Velasco Kakouris Kapteyn

Kihirdetve Luxembourgban, a 1990. november 13-i nyilvános ülésen.

hivatalvezető a hatodik tanács elnöke

J.-G. Giraud G. F. Mancini

Dokumentum státusa = jogilag lektorált